

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izjemni ponедeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljane brez posiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za posiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dajake velja značana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne peti vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledišča v „zvezdi“. Uredništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne redi, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši

V Petrogradu 31. okt.

Ker je Rusiji sojeno zasesti na vzhodu glavno mesto, bodo gotovo marsikoga zanimalo, kako se obnaša rusko obščestvo nasproti Turškemu vprašanju. Sledče o tem predmetu prinaša „Golos“: „Glasno in neglasno obščestveno in osobno sočuvstvo k delu enokrvnih nam narodov Balkanskega polotoka se vsak dan bolj uveličuje. Ker ti narodi so vstali proti sovragom ne samo svojih ampak tudi naših in vsega našega plemena. Do sedaj mi kažemo svoje čute samo s tem, da kolikor moremo pomagamo pregnanim. Pa vsi misleči russki ljudje, kateri izpoznavajo velike historične dolžnosti svoje k slovanskemu svetu, žele, da bi se izrazilo to sočuvstvo še bolj goreče, še bolj neudržano, najbolj navdušeni pa žele, da bi se izrazilo celo v formah veliko manj miroljubnih in malo bolj strašnih vsem moředanskim in nemohamedanskim sovragom našega plemena. Pesimisti v Rusiji in in zunaj nje nas pa dolže, da smo preveč ravnodušni in hladnokrvni in mej njimi so najblagorodnejši delavec na polji Slovanstva. Če ravno so včasi vse te razdražena dviženja vseslovanskega čuvstva za nas razžaljivi, posebno zunaj meje naše domovine, vendar se nam nij treba tožiti na nje, ker so naravni in prav zelo potrebni našemu obščestvu, katero še nij navajeno, hitro vstavati na noge in plotno organizirati se. Tako dviženje pa je sedaj zlo potrebno v hercegovinskem boji, kateri edini nas more zanimati za našimi mejami, potrebni uže zavoljo tega, da bi se naši diplomati mogli nanj naslanjati, ker diplomat brez naroda za sobo je brenčeči zvon brez sile. Upamo pa tudi, da se bodo od tega tudi vladni krogci

malo navzeli narodne volje. — Naravno je pa tudi, da se naša ljubezen k Slovanom mnogim fanatikom nikoli ne bode zdela dosti goreča, da se bodo sipale, kakor se uže sedaj, vsakovrstne tožbe na nas, v slovanskemu svetu, kateri je bil še malo kedaj zadovoljen s početji naše vlade v Carigradu.

Politiko diktira ne samo ljubezen ali vera, ampak še mnogi drugi interesi, juridični in ekonomični in vselej so bili še tisti državniki, kateri so oteli od propada državo in pleme, neljubljeni in nepopularni (Bismarck, Cavour). S tem pa mi nikakor ne hočemo reči, da je Rusija poklicana z jediniti vse slovanske narodnosti, kakor nas bodo gotovo razumeli naši vnedomovinski „dobrožljatelji“. — Državna dolžnost nalaga vladam pogosto potrebo, da izvršujejo politična dela jim neljuba, celo sovražna, večkrat še take, ki so nasprotna njih cilju. — Rusija je edina iz slovanskih držav, katera je očelela in se povzdignila do prvoklasne države. Ta položaj jej nalaga izjemne dolžnosti pred slovanskim svetom, pa tudi dolžnosti pred drugo Evropo. Sedaj mora Rusija izpolnjevati svoje dolžnosti pred narodom ruskim, slovanskim in vso Evropo. Ker te dolžnosti niso enake, za to je treba tistega, čemur se pravi politika. Ta politika pa, ker se varuje krajnosti, bodo neprijetna obem stranem, kakor se je uže čulo iz slovanske in turške strani. Tako „Golos“.

Ne manj važen, ko prvi oficijalni je denašnji članek v „Praviljstvenom včestniku“ („vladnem listu“). Glasil se od besede do besede po ruskem originalu tako-le: „Važni politični dogodki na Balkanskem polotoku niso našli Rusijo zapuščeno, ampak v zvezi z dvema državama, navdušenima kakor ona

hraniti evropski mir. V strani od vsakega egoističnega političnega cilja, osnovana na zaupanji vlad ene k drugoj, ta zveza stoji pred Evropo, ne kakor sodnik njene osode, ampak kakor ohranitelj nje svobode in varuh nje pokoja.

Ali ko se je Rusija udeležila te zvezje, je ova nij prinesla v žrtvo tistega sočutja, katero je vselej imela k podjavljenim narodom Turške in katera je z njo radeljala in brez dvombe tudi sedaj deli vse kristijanska Evropa. Žrtve, katere je russki narod prinesel kristijanom Turške so tako velike, da dajejo Russiji pravico, tudi sedaj odkrito izreči to sočutje pred licem vse Evrope.

Polna prejšnjih simpatij k kristijanskim narodom Balkana in dobro spoznavanje nevarnosti, grozečo vsej Evropi, carska vlasta sedaj, kakor tudi prej pri takih okolčinah, nij mogla ostati ravnodušen gledalec dogodkov v Hercegovini, grozečih zavleči v neravnih boj Srbijo in Črno goro in podreti vojsko, mej katere bi bilo teško videti naprej. Naša vlasta je prva povzdignila svoj glas na brambo trpečega naroda Hercegovine, privlečenega na kraj pogube po neverjetnih davkih, pa tudi za ohranjenje miru, tako potrebnega Evropi sploh posebno pa Turčiji. Na njen klic so prihitele vlaste zaveznih držav Nemčije in Avstrije, polne ravno želje, ne dopustiti večjih homatij v Turški, da bi primirile porto z njenimi podložnimi.

Vlade Francoske, Anglije in Italije, soglasne z mnenjem severnih držav, da je položaj v Turčiji nevaren evropskemu miru, so pomagale z ravno tistega namena. Miroljubivi soveti, katere so dali porti predstavitelji držav, so imeli prvi uspeh, da je bila poslana v Hercegovino konzulska komisija, da bi pomagala primiriti vstaže z njih vlasto,

Klutek.

Kupa brinjevca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

IX.

(Dalje.)

Najemnik se zgane pri teh besedah. Umel je namreč, da se govori o njem in njegovej ljubi in da se mu posmehujejo. To mu je hudo, neizmerno hudo in jezen je, da še nikdar ne tako. Ubogi, neumni kmetje in opravlja njega in vlečajo črez zobe in se mu posmehujejo. Da, to je preveč, tega trpeti ne more, vse drugo, tega ne. Kaj bi dal, kaj bi storil, da bi se maščeval, da bi povrnil hudo s hudim.

Mnoge različne misli mu rojijo po glavi a druga se utaplja za drugo. Sicer kaj ve, in kaj ugane, in nij neumen, a denes ne ve

pravega sveta in pomočka. To ga peče, zelo peče in razjarjen je ko gad. —

Mej tem je pri pivskoj mizi vedno veče živiljenje, glasen smeh, glasna govorica in več potov se čuje najemnikovo in Irinino ime.

Pelin udari zdajci s pestjo ob mizo strupeno pogleda, obraz nategne v razjarjene gube in kriči: „Vina na mizo, najboljega, vsega ne zapijem, in če tudi, zapijem svoje, vseh se vas ne ustrašim beračev sam, kadar govorimo o bankovcih“. S temi besedami se je mislil Pelin naj bolj maščevati nad sosedji.

Krčmarček, rudeč, trebušni možiček urno priteče pridvigne malo kapico rekoč: „Urno urno gospod žlahni, kaj ne tistega iz kota, pravega cekinastega, samo jeziti se ne in in hudi biti, pri meni je vse veselo in prijazno.“

Crez nekaj trenotkov je stala nova mera

smeječega vina pred najemnikom katerega je pokušal v globokih požirih in se jezil in govoril sam s sobo. Ko je bila ta kupca prazna prišla je druga, in z njo veselj in omotica v glavo.

Kmetje, ki se poprej niso zmenili za najemnikovo zabavljico dejali so: „Naj bode pol graščak je, denarja ima na mero, marsikaterega izmej nas ima pod palcem in na boben ga lehko spravi, če hoče, njegova najtorej velja“.

A zdaj, ko so opazili, da je uže vinjen pozabili so tudi to in mu odpustili, ter se mu skušali celo pridružiti.

Iz tega uzroka mu napije najprvo star sošed na voglu mize rekeč: „Na vaše zdravje gospod grajski, vi ste pravi gospod, kaj bomo mi ki smo berači.“ Vsa miza pritrkuje tej zdravici.

Najemniku veselja in ponosa zažareči in v tem trenotku pozabi vsega in sre-

drugi pa, da je Sultan svobodno razglasil „irade“, kateri daruje kristijanskim podložnikom veliko ponižanje davkov, enopravnost z mohamedani pred sodnijo in boljši administracijo.

Nikdo, mislimo, ne dvomi o dobri volji Sultana, popraviti denašnji revni položaj v Turški. Vlade vseh velikih držav so izrazile sočutje k „irade“, kot vernemu dokazu skrbi Sultana o sreči svojih podložnih. Pa primeri nedavne prošlosti so jasno dokazali, da so podobni „ukazi“ Sultani ostali brez sledu in da so male pravice, katere uživajo v nekaterih krajih Turške kristjanje, bile dane prisiljeno zavoljo terjanja evropske diplomacije, to pa je dalo povod mnenju Evrope, ne tako verovati novemu Sultanskemu „irade“, kakor bi ono zaslužilo kot izraz sočutja Sultana k bednemu položaju kristjanov. Le teh poslednjih vera pa v enake vladne akte je tako zlo omajana, da bodo porti teško, na novo jo otrditi brez priateljske pomoči evropskih kabinetov. V tej pomoči brez dvoma ne bodo odrekli porti, pa tudi porta bodo mogla dati kabinetom vidne dokaze trdne volje izpolniti točno sedanje obete kristjanom in tako narediti konec nenormalnemu položaju. Pa kakor koli bi bilo, vsak je lehkopričan, da bedni položaj Turške, kakor je bil do sedaj na škodo porte nje podložnih in Evrope, bodo mogeli nehati“.

Tako od besede do besede ruski vladni list. Tach energičnih glasov za Slovanstvo od slovanske Rusije nij bilo slišati še. Gotovo je to lo začetek, pride več, naša slovenska stvar zmaga, vztrajte v boji za narod, našim potomcem je boljša bodočnost gotova.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. novembra.

Državni zbor je sprejel žandarmiško postavo v drugem branji. Ker se jeden paragraf ne strinja s sklepom gospodske zbornice, vrne postavni načrt še enkrat v to nazaj.

Ogerski zbor je zopet začel svoje sednice. V prvej je ministerski predsednik Tisza vstal in v daljšem govoru razvil, da vlada svoje politike nij premenila, da se mej Ogersko in Cislajtanijo ne sme posebni col uvesti, nego naj ostane colno oblastje vkljupno, a da je bankno vprašanje bolj gospodarsko

čen je in zadovoljen, da malokedaj tako. — Zdajci prisede k pivskoj mizi in pokliče viná.

Kmetje videč, da pijejo denes zastonj, da najemnik plača vse, se dobrikajo Pelinu in ga česte na vse mogoče načine.

„Kedaj bode ženitnina gospod graski“, ga vpraša zdajci sosed, kateremu je užito vino jelo vpogovati glavo.

„Saj res, povejte nam, povejte, kako bode, da take ženitnine pri mojej veri, da še nij videla fara kot bode vaša, se oglasi nasprotnej pevec.“

„In kako lepo nevesto bodo dobili. Gospodska je kakor vi, in po nemški zna jezik majati, kakor cesarski doktor, da vredna je gospodskega ženina“ pristavi smejč in poklonjajoč se krčmar in postavi novo mero vina na mizo.

Tako se vrsti govorica polna radosti, polna življenja, dokler se približuje uže pol-

nego politično. Ta mirni govor magjarskega vodje, ustavoverni vladni listi z nescim zadovoljstvom pozdravljajo.

Vniranje države.

Vojna bode! tako doni iz več novin in prav verjetno je. Zlasti to, da severo-nemški in drugi časniki mnogo poročajo o pomnoževanju in skupljevanju ruske vojske in provijanta. Dunajska oficijalna „Pol. Correspondenz“ sicer hoče v posebnem dopisu iz Peterburga, najbrž po diplomatskih poročilih narejene, dementirati, ali bolj prav, razumljivo narediti, zakaj je to zbiranje vojske in da morda ne pomenja nič posebnega. Tako na primer dunajska „Morgenpost“ dosedaj večkrat za cislejtanske vladne objave porabljavana, ne veruje v dementijo „P. C.“ in opozorjuje, da je njen govor tako diplomatsko sukan, da se lehko bere „da“ in „ne“. Ali je to ali ono razumljenje verjetnejše bilo, ne upamo si za trdno prorokovati, vendar odločni koraki, s katerimi zadaje dneve postopa Ignatiev v Carigradu, ko sultani z oči v oči resnice pripoveduje, kakoršnih mu še nobeden človek nij, in vse položje v orijentu nas more na velike stvari pripravljeni imeti.

In kako se druge države zadrže vsej tej važnej situaciji nasproti? Ker smo bili konfiscirani, ko smo povedali to uže v davnem članku „borba jugoslovanstva“ in je ta konfiskacija potrjena smemo sedaj menda le nekonfiscirane druge glase navajati, ki se z našimi ujemajo. Tako piše „Politik“ od 6. nov. „Politika grofa Andrássya je povsod na kant prišla. Prvo gibanje v Hercegovini je bilo odločno Avstriji prijazno, sedaj so klici „živio kralj hrvatski“ utihnili le prezgodaj. Turkom storjene oblube so se s turško nehvaležnostjo plačevale. Srbskemu narodu smo se vsled tega omrzili. In ko bi Rusija res kaj ozbiljno intervenirala, kar nij nemogoče, potem je avstrijska vnaanja politika na robu groba. Kajti (vpraša „Politik“ dalje:) Če Rusija sveto vojsko zoper Turčijo začne, če osvobojenje Jugoslovjanov začne, ali bi se mogla Avstrija postaviti za varha celote ali integrirate turške države? Alibi mogla narodne želje in simpatije svojih slovenskih narodov takoj nespoštovati, da bi bili hrvatski in srbski regimenti črez Savo poslani bojevat se proti rodnim bratom?“ „Pol.“ dalje velikle nevarnosti za Avstrijo iz tega nabaja, ter pravi, da so to le kombinacije ne pa vznemirjuča prorokovanja... Tako sodi tedaj „P.“, da se bomo vseli mej dvema stoloma na tla.

Jednako sodi nekonfiscirani češki „Po-krok“ v sobotnem članku: „Fiasco andrássy-ovske politiky na výhode“ in jednako vsi slovanski časniki, kar jih imamo pri rokah. Da, celo severo-nemški listi očitajo Avstriji, da nij znala ob pravem času prijeti.

dne in se jamejo izgubljevati polagoma gostje.

Stoprov zdaj se tudi najemnik zdrami iz tihega veselja in domisli se svojega važnega namena prepričati se denes o sanjskih lastnostih svoje izvoljene.

S teško glavo užite kapje, vselja, žalosti polno misli, vsega ob enem, se napotitoraj proti fari, a teške noge ga spominjajo, da je uže drugo prelomil svojo sveto prisojno, svoj sklep, ne piti vina, ne zahajati v družbe. A naj bode kar hoče in kakor hoče, človek ne more biti vedno samec, nekaj veselja potrebuje. Vse to pa je bilo zaradi ljubezljive Irene in ako se prepriča denes, da so ga oguljufale sanje, potem je vse dobro, potem opusti zopet vino in družbo in živi samo Irenici, ljubuznjivi Irenici, in to bodo prava nebesa, če nijso bogati denašnji piveci, če ne laže in goljufa vesoljni svet.

(Dalej prih.)

General **Garibaldi** je pisal v Trst svojemu prijatelju sledeče pismo, ki ga je priobčil „Cittadino“: Moj dragi! Če tudi bi ostal en sam vstajnik v Hercegovini, mora se mu pomagati! Nadejam se, da bode Ljubobratči in drugovi možato vstrajali do spomladi. Mej tem je treba sè vsemi močmi sodelovati za nje. Recite hrabrim junakom črnogorskim, da ves svet občuje njihov heroizem. Pozdravite jih prisrčno. Rim, 30. oktobra 1875. Vedno vaš G. Garibaldi.

Z **bojišča** se poroča po uradnih listih, da so bili Turki v Zubcih zopet tepeni. Vstaši so na cesti v Trebinje Turkom vzeli 10 tovornih konj, ki so nosili smodnik in moko.

Za **turškega** ministra vnanjih zadovoljstva imenovan Radis paša dosedaj poslal na Dunaj.

Dopisi.

Iz Senožeč 31. okt. [Izv. dop.]

Da so uže naši predniki za poduk mladine in sploh za šolstvo vneti bili, spričajo prav dobro od njih ustanovljeni, le za vporabo šole namenjeni lokalni šolski zaklad, kateri se je do denašnjega časa na blizu 16000 gl. narastel. Biva uže mnogo let v našem trgu dvorazredna ljudska šola, pa ker ona zahtevam denašnjih prebivalcev nikakor zastoniti nij mogla in ne more, prosil je krajni šolski svet, slavno c. kr. vlado, naj bi blagovolila Senožečanom čvetorazredno šolo ustanoviti, kar se je tudi zgodilo. Ko hitro smo dovoljenje v to dobili, bila nam je prva naloga, za to pripravno novo šolsko poslopje sezidati. Naši farani poprijeli so se težavnega, da si jako zaželenega dela z velikim veseljem in so poslopje letošnje leta dovršili. Na lepem prostoru stoji veliko v resnici lepo šolsko poslopje; v tem zidališču, ki stane okoli 11000 gld. so štiri prijazne šolske sobane, pa tudi izvrstna stanovanja za vse štiri učitelje. Zanimivo je bilo gledati, kako radovoljno so naši prebivalci pri zidanji šolskega zidališča rabutili brez vse pritožbe, brez vsega mrmranja končali smo mično zidanje. Res hvalevredni farani, pa tudi gosp. župana, ki sta neutrudljivo nadzorovala kinč Senožečkega trga. Ko je novo šolsko poslopje uže blizu dodelano bilo, se je 19. okt. t. l. blagoslovilo. Omenjeni dan ob devetih uri do pôlu dne bral je čestiti gosp. fajmošter Ig. Okorn, pravi prijatelj šolstva v farnej cerkvi sv. mašo, katere se je udeležila šolska mladina in več drugih šolskih prijateljev. Strel mej božjo službo naznanjal je, da se v našemu trgu posebna svečanost obhaja. Po dokončanej božji službi šla je mladina sparoma do novega poslopja, in čestiti gospod farman je pričo obilnega ljudstva novo šolo blagoslovil mej tem ko so pevci mično peli. Bilo je vse veselo, posebno ker se je videlo, da se tudi naša čestita dahočnika pri tej slovesnosti radujeta. Čast in hvalo izrekamo vrlim pevcom, posebno gosp. kaplanu Zagorjanu, ki je svojem lepim glasom prijetji z veseljem pripomogel. Naj bi posebno gosp. kaplani naše mile slovenske domovine vrlega domoljuba in prijatelja šolstva posnemovali, ter ne nasprotovali, potrebni omiki, kar se žalibog še tako pogosto drugod nahaja. Ko se je blagoslovjenje do pôlu dne dovršilo, pričela se je v ta namen zvečer v šolskem poslopji pri-

jazna veselica. Zbral se je skupaj trideset povabljenih osob.

Iz Šmarja pri Celju, 4. nov. [Izv. dop.] Bile so pri nas volitve v okrajni in krajni zastop, pri katerih je okolica Šmarčanom tako rekoč očistila se in baš tako, če ne huje, godilo se jim je pri volitvah v okrajni š. svet, ker kakor se pravi je voljeno nekoliko mož, ki niti pisati, niti čitati ne vedo in ki poznajo šolo in žolske zadeve toliko kakor jaz špansko vas. Za narodnost in domač slovenski jezik brigajo se taki ljudje toliko, kakor lanski sneg; vsaka nemška besedica, če še tako napačno izgovorjena, jim je ljubša, nego domač jezik, materinščina. Poslujaj čast, bralec teotonščino nemškutarskega uda okr. š. sveta, kateri se morda kot „vicegfrajt“ nekaj pri vojakih naučil! — Ko ga nek narodni gost lničar (po seji okr. š. sveta) vpraša o čem so sklepali ali kaj so napravili mu ta odovori; „Home mochen wichtige Sochen“ „Kaj tacega? povejte no!“ „home mochen die Lehrer von St. . . . . tefetiv, hotte zohlen 5 Moss Bein.“ — Še bolj ga izpoznamo iz njegove pisave, koliko zmožnosti da ima. Evo duplikat, katega sem prepisal iz originala! z. Nr. 212. Ams Zagniss. Vu mit Saute die gefertigten gemeinde amt ales bestetiget für her. Jochan Schohar (mesto Žohar pis.) hinen geborsorgs St. Marein. Die dieselben aufamholt über gehn Jahre in orsgemaide Süssenheim, abar mit hinen Kain Streitterai vorgekommen bare braufe Müntziha u. bei die gemaunde eine gotte kondovitte hatten kapt zu erste bare gast Wirt, bai her Leopold figlmiller in glas Vabrik zu Laak. zweite bai Jochan und Maria Weutz in Solenborg u bei Andreas Škett grundbesitzar in Laak. aber alles in der orung vorgekommen und sich für gotte amfirn überhal. gemeindeamt Süssenheim am 31. oktober 1875. Der gemande vorsterar Michael Schlof m. p. priči x. x (in péčat). Na take kulturne vsphe so Nemci ponosni. In takij ljudje hočejo sklepati o prevražnih žolskih zadevah na slovenskih tleh, take ljudi naj bi narodni učitelj spoštova! Pojte se solit! Učite se pervlje Abc in potem še kaj druzega predno prevzamete take posle! Ali nij sramota za celi okraj, da imamo take ljudi v okr. š. svetu? To nij napredok! Kaj je uzrok, da tako zaostajamo?

Domače stvari.

— (Denes) je slovenska predstava dramatičnega društva v deželnem gledališču.

— (Samomor?) Sobotni ljubljanski uradni list je priobčil novico, da so iz Ljubljance na fužinah izvlekli truplo uže več časa v vodi ležečega utopljenca. Ves popis in vse druge okoliščine govoré, kakor se nam od prav zanesljivega vira poroča, da je utopljenec nekov Sever, ki je bil zadnji čas privatni uradnik pri g. Luka Tavarji. Bil je jako priden in zanesljiv delavec, ima precej lep kapital prihranjenega denarja, in da je najbrž sam svojemu življenu konec storil, temu je kriva duševna bolez, melanolija, na katerej je pred več tedni izginoli trpel uže dalje časa.

— (Vojaško.) Iz Slovenskega Štajerja se nan piše: „Slov. Nar.“ je v enej zadnjih številk prinesel dopis, kako se slovenščina pri vojakih barbarsko in nekultivirano go-

vor. Evo drugi dokaz. Vojaki ormuškega okraja imeli so 12. oktobra svoj shod, pri katerem jim je nek c. kr. stotnik postave razlagal. Mej drugim je reklo: „V maji pridejo k vafenibungi tisti, ki niso bezicerji; v jesen, t. j., od 1. septembra 4 tedne, pa pridejo grundbezicerji, šolmaštri in pa školniki pa take sorte drač.“ Res lepa, razumljiva omikanega človeka vredna slovenščina je to!

— (Hubmajer) je prišel v soboto za nekaj dñij v Ljubljano obiskat svoje in prijatelje, ter kot avstr. vojak oglašit se pri kontrolskej komisiji. Vrnil se bode zopet nazaj.

— (Novo vino.) Iz Središča na slovenskem Štajerskem se nam piše: Kakor znano, so se ljutomerske gorice letos slabobnese. Vina nij dosta vendar to ne bode kakor ljudje trdijo dosta slabše od lanskega. — Ali kapljo, katero so si ljudje pospravili nikdo ne kupi. Kupcev nij, ker vsi na Obersko po cenejše vino gredo. Ubogi kmet! berič pri durih terjajoč davek ali denarjev nij. Radi tega kmet če kupec pride, vino zelo po ceni prodaje. Užitinski davek ali dac je v ormuškem okraji prevzel znani narodni gostilničar Sova v Ormužu za 6000 gold.

— (Milodari za pribegle iz Hercegovine in Bosne.) [XVI. izkaz.] Iz Zagorja preko Save nabral in poslal gosp. Podkrajšek od sledenih darovateljev: Prostoslav Podsrajšek 1 gl., Davorin Z. 1 gl., Šušteršič 18 kr., Janko Žura 1 gl., Fr. Hödl 50 kr., Josip Lokar 20 kr., Glassner 50 kr., Val. Skodlar 50 kr., Zupančič 40 kr., Šribar 20 kr., Cerar 20 kr., Ivan Š. 2 gl. Iz Gornjegradca: gosp. Mikuš 1 gl. Iz Dunaja: Akademično društvo „Slovenija“ po dokončanem svojem prvem letnem zboru poslal gospod Anton Terstenjak 8 gl. 71 kr.

Prejšnji izkazi 2948 gl. 62 kr. skupaj tedaj 2966 gl. 1 kr.

Odbor potrjuje sprejem s prisrčno zahvalo i prosi še milodarov.

Podpiralni odbor:

J. N. Horak, Vaso Petričić, predsednik. denarničar.

Poslano.

„Učiteljski tovaris“ omenil je v svojem zadnjem broju pastirskega pisma, koje je razposlal svojej duhovščini novi tržaški škof, in prinesel tudi odlomek onega pisma. Res prav lepe so one besede, koje je govoril tržaški škof, — a učiteljstva ne zanimajo toliko. Ker pak „Uč. tov.“ zastopa (?) Kranjsko učiteljstvo (?) ter jegove interese, se je tako čuditi, da omeni pisma tržaškega škofa, katero, kakor uže rečeno, nij važno, in nema nikakega pomena za učiteljstvo, — a pastirske pismo našega škofa, katero je toliko važno za razvzet narodnega šolstva, in obsegata res zlata vredne mislij, čisto ignorira. Gotovo bi bilo vsem vstreženo, ako bi „Uč. tov.“ one vrste iz pastirskega pisma našega škofa posnel, katere zadevajo naše šolstvo, sicer izgubi „Uč. tov.“ oni priimek, kojega se vedno ponosno spominja.

Naročnik „Učit. tovar.“

Poslano.

Važno za vsacega.

V vseh strokah, posebno pa pri kupovanju priljubljenih originalnih srečk opravičuje se zaupanje v firmo, na drugej strani pa tudi zarad mnogega prodajanja.

Posebno srečna in radi natančnosti in realnosti je znana firma

Adolf Haas & Comp. v Hamburgu,
katera se uljudno priporoča.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V torek 9. novembra 1875.

Prvikrat:

Ženska borba.

Vesela igra v 3 dejanjih. Po Olfersovi nemški prestavi E. Scribejevega dela poslovenil R. P. Odgovorni vodja g. J. Kocélj.

O s o b e :

Grofina Autreval — — — — gdđ. Podkrajškova. Leonija Villegontier, njena stričnica — — — — — gdđ. Lederjeva. Henrij Flavigneur — — — — — g. Schmidt. Gustav Grignon — — — — — g. Jelčnik. Baron Montrichard — — — — — g. Kocélj. Podoficir — — — — — g. Jekovec. Sluga — — — — — g. Rebolj. Godi se v gradu Autreval blizu Lyona.

Pri predstavi svira c. kr. godba 46. polka pešcev vojvode Sachsen-Meiningen.

Kasa se odpre ob 1/2 7. ur. — Začetek ob 7. ur. zvečer.

Prihodnja slovenska predstava bo v ponedeljek 15. novembra 1875.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraščenih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprejavljenje, zaprljenje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vroglavje, silenje krví v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, tožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojence in je bolje, je dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprčeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi sprčevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbelia, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinja Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih nobob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 sprčevalov.

Sprčevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih naredi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženji v tečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnicu in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnoga učenih družev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkusna tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavlja izrekam glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje sprčevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinkni Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Sprčevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v Berliner Klinische Wochenschrift od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabică“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno blijuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprejavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbnička, Veliki Varaždin, na pljučnem kašli in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadne prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesciere je 4krat tečneja, nego meso, ter se pri odrašenih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funkov 10 gold., 12 funkov 20 gold., 24 funkov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v puščah & 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolaté v prahu in v ploščah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodajo: Barry du Barry & Comp. na Du-najsi, Wallischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradež bratje Oberanzmeyer, v Ins-brucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-bacher, v Lendu Ludvig Müller, v Mariboru M. Moriš, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradežu pri bratih Oberanzmeyr, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijiskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštih nakaznicah ali povzetjih. (259)

Dunajska borza 8. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	50	
1860 drž. posojilo	110	"	50	
Akcije narodne banke	928	"	—	
Kreditne akcije	192	"	25	
London	113	"	75	
Napol.	9	"	11	
C. k. cekini	5	"	39	
Srebro	104	"	65	

Šivalni stroji

za gl. 15 do gl. 150,

ravno tako svila za stroje, eviran, šivanke in priprave dobivajo se vedno v velikej izbiri in po nizkej ceni le pri

Franjo Detter-ju

v Ljubljani, judovska ulica 228.

(382-2)

Tujec.

7. novembra:

Pri Slonu: Perc iz Celja. — Widmar iz Dunaja. — Murgel iz Vel. Lask. — Pri Malči: Baran iz Kauča. — Bartel iz Dunaja.

— Filiger iz Gradeča. — Kaiser iz Puja. — Trink iz Terebija. — Wagenseil iz Dunaja. — Urbancič iz Dvora. — Müller iz Dunaja. — Leyrer iz Maribora. — Woraček iz Kraja. — Podobnik iz Brežic.

Einladung

auf Betheiligung an den neu beginnenden Biehungungen der großen vom Staate Hamburg genehmigten und garantirten

Geldverlosung.

Unter fortwährender Garantie und Aussicht des Staates stehend, sind bei diesem Unternehmen somohl äußerste Solidität als gute Einrichtung derart vereinigt, um die Theilnahme empfehlenswert zu machen, umso mehr, da die erforderlichen Kosten gegenüber den dafür gebotenen Vortheilen nur unbedeutend zu nennen sind. Nur Originalloose werden ausgegeben.

Über die Hälfte der Lose werden innerhalb sieben Abtheilungen oder Clasen mit Gewinnen gezogen, nämlich eventl.:

375,000	oder	218,750
Reichsmark		Gulden f. W.
Spec.:		
1 Prämie Rm. 250000		8 Gewinne Rm. 15000
1 Gewinn " 125000		9 Gewinne " 12000
1 Gewinn " 80000		12 Gewinne " 10000
1 Gewinn " 60000		36 Gewinne " 6000
1 Gewinn " 50000		5 Gewinne " 4800
1 Gewinn " 40000		40 Gewinne " 4000
1 Gewinn " 36000		1 Gewinn " 3600
3 Gewinne " 30000		204 Gewinne " 2400
1 Gewinn " 24000		4 Gewinne " 1800
2 Gewinne " 20000		1 Gewinn " 1500
1 Gewinn " 18000		412 Gewinne " 1200
in Allem 41,700 Gewinne, etc. etc.		

Zu der Biehung erster Class versenden wir gegen Ein-sendung des plamägnigen Betrages:

ganze Original-Voße für Thlr. 2 oder fl. 3.50,
halbe

Wedem Theilnehmer werden von uns die mit dem Staatswapnen versehenen Originalloose unter Beifügung des amtlichen Verlosungsplanes pünktlich jugefendet; die amtlichen Gewinnlisten, sowie die Auszählung der Gewinne erfolgen sofort nach Biehung.

Austräge für die erste Verlosung gegen Einwendung des Vertrages oder unter Post-nachnahme nehmen wir entgegen

bis zum
15. Novemb.

Wlan beliebe sich baldigst und direkt zu wenden an

Adolph Haas & Co.,

Staatseffekten-Handlung in Hamburg.

In unser Stet vom Glück begünstigtes Geschäft fielen in kurzen Zwischenräumen die großen Gewinne von Rm. 250,000, 180,000, 120,000, 90,000, 60,000, 50,000, 40,000, 36,000, 30,000 u. viele andere. Der letzte größte Gewinn fiel am 6. Oct. in unser Debit.

(361-8)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Št. 6549.

(388-1)

Razpis

2 štipendij in 4 mest za plačilo v deželnej sadje- in vinorejskej šoli na Slapu pri Vipavi.

Za dveletno sadje- in vinorejsko šolo na Slapu v Vipavski dolini za prihodnje šolsko leto, ki se začne meseca novembra leta 1875 razpisujete se še 2 štipendiji po 120 gold. na leto za mladeniče ubožnih staršev iz Kranjskega, kateri so 16. leto dospeli, ki so krepkega života, trdnega zdravja in lepega obnašanja, ki imajo vsaj toliko šolske omike, kolikor se je dà v ljudskih šolah pridobiti. — Prošnjiki naj svoje lastnoročno v slovenskem jeziku pisane prošnje, katerim naj prilože rojstveni in ubožni list, spričalo od g. župnika o lepem vedenji, spričalo o končani ljudski ali kaki veči šoli, in zdravniško spričalo, pošljejo, ako je mogoče, pa osobno izroče vodstvu sadje- in vinorejske šole na Slapu do

25. novembra I. 1875.

Tudi se prejmò 4 mladeniči za letno plačilo 120 gold. za stanovanje in hrano in z 20 gold. šolnine v imenovanu šolo, ki naj tudi svoje prošnje z ravno takimi spričali in dokazili, — le ubožnega lista niж treba — do 25. novembra t. l. vodstvu omenjene šole na Slapu izročē.

Sprejemajo se pa tudi taki učenci v to šolo, ki nemajo v šoli stanovanja in hrane, ampak ki le šolo obiskujejo, ter za to plačajo 20 gold. šolnine za celo leto.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 5. novembra 1875.

Stanovanje

lepo, suho v najlepšem kraju Karlovskega predmestja štev. 33, in sicer 3 sobe, kuhinja z drvarnico in dumnato oddaje se takoj. Več o tem pové iz prijaznosti Administracija „Slov. Naroda“. (378-3)

Gospo .... i B... i!

v Postojni.

Dovolj mi je, hočem mirovati, saj surovih izrazov, ki se jih „etiketa“ polastujete sam rabiti, bilo bi za moj spol jako neotesano, kolikanj neestetično za lepi, nježni svet, ki ga oskrunjete; le nekoliko pridušanja pogrešam, potem bil bi ves parfum gnusobe na programi. Le v značajnosti spozabiljen, zato mogel bi od Vas razdaljenje sprejemati, ako pa neceste Vi mirovati, denunciral budem javno Vaše ime, poslednjši pa Vam v neljubo, pripisujte si sami očitni škandal.

C.

(389)

Št. 14849. (385-2)

Razglas.

Po določilu občinske postave tukajšnjega mesta bosta:

- mestni račun za leto 1874 in
- mestni proračun za leto 1876 od danes naprej skoz štirinajst dni v magistratnem ekspeditu v očitni pregled slehernega uda občine ležala, in se bodo tudi tukaj katere opombe o taistih v zapisnik sprejemale.

Mestni magistrat v Ljubljani,
4. novembra.

Št. 14758. (384-2)

Razglas.

V mestnem okrožju na ižanski cesti čez prvi Galeve obstoječi most bo zarad popravljanja od 15. t. m. naprej skoz celi teden za vozove in živino zaprt, torej se prehod za ta čas na karlovsko in pjavogoriško cesto napoti.

Mestni magistrat v Ljubljani,
3. novembra 1875.

Služba občinskega tajnika

je izpraznjena pri tukajšnjemu občinskemu uradu s plačo letnih 500 gold., ter s prostim stanovanjem.

Prosilci naj svoje dotične prošnje z dokazi — da so zmožni slovenskega in nemškega jezika v spisu in v govoru — ulože v tukajšnjej občinskej pisarnici do konca novembra t. I.

Dotičnemu tajniku je na voljo dano, v tukajšnjej pisarni g. odvetnika dr. K. Kocelli-ja si v prostih urah še kaj posebej prislužiti.

Glavarstvo krške občine,

dne 28. oktobra 1875.

(376-3)

VIIJ. Pfeifer, župan.

M. Neumann-ova Zaloga oblike

priporoča

svojo bogato zalogo blaga

jopic za dame

Pariške, Dunajske in Berolinske mode po najnižji ceni.

Hišne jopice iz snovi po 5 gold.

se posebno priporočajo.

M. Neumann,

v Ljubljani, Lukmanovej hiši, vis-à-vis hotela pri Slonu.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.